

føre det; nemlig den store Mælleindustri. For-
malingen af Hvede. Hvori består den? Den
bestaar deri, at man mæler Melet af Hveden og
udfiller Kliden af Melet. Hvedemelet sælger man
i Reglen til Udlandet, naturligvis bruger man
dog ogsaa en Del selv, og Kliden beholder man.
Ved at Produktet deles i den værdifulde og
den mindre værdifulde Del, maa der komme en
Fordel frem, og den vil i Reglen komme frem,
naar det sker paa en fornuftig og sund Maade.
For Hvedemøllerne har Kliden oprindelig været
en Vanskelighed, nu er den nærved at være deres
Støtte, idet Landbrugerne sætte saa stor Pris paa
Affaldet, at dette er nærved at bestemme Prisen.
Selvfølgelig maa der paa Landet selv efterhaanden
opstaa en Industri. De Herrer behøve blot at se paa
det ganske simple Forhold, at hvis en Mand etablerer
en Kvægbedrift af Mælkesøer, da vil han selvfølgelig
foretrække at sælge Mælken hurtigst muligt, efter
at den er malket af Køen. Kan han ikke det, og
han altsaa bliver nødt til at beskæftige sig med
Industri til en vis Grad, da maa han tage
Smørret og maasse ogsaa Ostene ud af Mælken
ved visse ganske vist simple Foranstaltninger, men
det bliver dog en Art Industri, og han kan saa
beholde Affaldet hjemme. Selvfølgelig bærer man
sig ad paa samme Maade med Kornets Omsætning
til Brændevin og Øl, ligesom ogsaa Landmanden
paa et tidligere Trin selv tilvoiker sine Redskaber
og først efterhaanden gaar over til at bruge
Skaandværkere. At opgive Tilvirkningen af Brænde-
vin er han bleven nødt til af Loven, og at han
opgiver Tilvirkningen af Øl, er ganske i sin
Orden, thi efterhaanden, som Ølindustrien udviker
sig betydeligt, vil den være istand til ved kemiske
og mekaniske Hjælpebidler at bringe et større Udbytte,
og den enkelte Forbruger vil saaledes staa sig bedre
ved at tage sin Pris paa Kornet og til Gjengjæld
købe sit Øl, eller hvilken anden Gjenstand han
maatte have Brug for. Paa denne Maade frem-
kommer der altsaa den Fordel, at man ved In-
dustrien, naar den drives med Dygtighed, bliver
istand til at tilveiebringe en bedre Fabrikation,
end den enkelte Mand er istand til, og han staa
sig derfor ved at opgive sin egen private Fabrika-
tion og købe af Fabrikkerne, som kunne give en
Pris for Kornet, som han ikke selv kan bringe
ud af det, naar han vil forvandle det til Øl.
Der kan selvfølgelig nævnes en Række af
andre Industrier, som opstaa ved Udviklingen af
Landbruget f. Ex. Garverier og Oliemøller. Ved
de sidste er at bemærke, at medens de oprin-
delig støttede sig til vor egen Afsætning af Olier,
saa er man nu kommen ind paa at hente Olie-
røret fra Udlandet og sælge Olien, ligesom man
ogsaa sælger Affaldet og det til gode Priser.
Dette er nu Landbrugets egen Skyld, idet man
ikke tror at kunne staa sig ved at levere Raps-
eller Olierøret i det Hele taget til den Pris, hvor-
for man kan købe det i Udlandet. Vi kjende

ogsaa andre Landbrugsindustrier, f. Ex. Citorie-
fabriker, der ere spredte rundt omkring i Landet,
og vistnok burde have deres Forsyning fra selve
Landet. Vi se imidlertid den Mærkelighed, at
Citorieerødder i det Hele hentes fra Udlandet, men
der var vistnok Intet i Veien for, at man ved
en nogenlunde intensiv Kultur kunde staa dem
tilveie herhjemme. Citorie fabrikeres ikke alene
af Citorieerødder, men ogsaa af Sufferroer, dem
faar man tilbøds herhjemme, men maatte tilbøds
fra Sverige.

Endelig ere vi komne ind paa en Landbrugs-
Industri, nemlig Suffer-Fabrikation af Runkelroer,
mod hvilken Lovgivningsmagten var temmelig
haard i Begyndelsen, idet den ikke vilde give den
Læretid, hvorved foranledigedes, at der blev sat
mange Penge til. Imidlertid tror jeg at kunne
sige, at saaledes som denne Industri har udviklet
sig, har det vist sig at være til Held for de Ægne,
i hvilke den er kommen til at høre hjemme, idet
den har virket til, at Landmændene have faaet en
bedre Kultur paa deres Jord, samt stigende Priser
paa Produkterne, saa at de i Reglen have staaet
sig vel ved at slutte sig til Fabrikationen. Jeg
tror ikke, at det vilde være rigtigt, hvis der kom
fremtidige Ansøgninger i den Retning, da ikke at stille
sig nogenlunde velvilligt til dem og give dem
Læretid. Jeg tror, at selv de, der slutte sig aller-
ivrigst til Frihandelsystemet, maa erkende, at en
Produktion ikke maa begynde paa sit Hødepunkt
den Dag, den sættes i Bærk. Den behøver en
Læretid og det i Serdeleshed, naar den støtter sig
til Naaprodukter, der leveres af saa mange Leve-
randører, som Tilfældet er med Sufferfabrikationen.
Jeg tror, som sagt, at, hvis vi skulle finde en god
og passende Anvendelse for en stor Del af de
Mænd, der maa siges at høre til den mindre
bemidlede Del af vor Middelstand, kan
det ikke lade sig gjøre, uden ved at være i høj
Grad opmærksom paa, hvad vort Landbrugsindustri
behøver til sit Fremme. Jeg tror, at det er den,
som bedst vil kunne beskæftige dem og bedst vil
kunne betale sig. Det er dog ikke min Mening,
at Landbruget ikke skulde kunne føde flere Men-
nesker. Jeg tror, at naar det udvikler sig, vil
det ogsaa kunne føde flere, baade Hovedpersoner
og Medhjælpere, navnlig naar man strider til en
stærkere Forædling af Produkterne. Men ved
Siden deraf maa man ogsaa være opmærksom paa
Udviklingen i den anden Retning, ellers tror jeg,
at der vil komme en Trang mellem visse Middel-
klasser af Samfundet, som jeg ikke tror, det er
sundt at henvise til Udvandring. Jeg tror derfor,
det vil være nødvendigt, at man ser sig om og
gjør, hvad man kan, for at lede Udviklingen i den
Retning.

Maatte jeg i Forbindelse med Landbruget
maatte omtale en Institution, som ganske vist ikke
findes paa den meget ærede Indenrigsministers
Budget, men med Hensyn til hvilken jeg maa